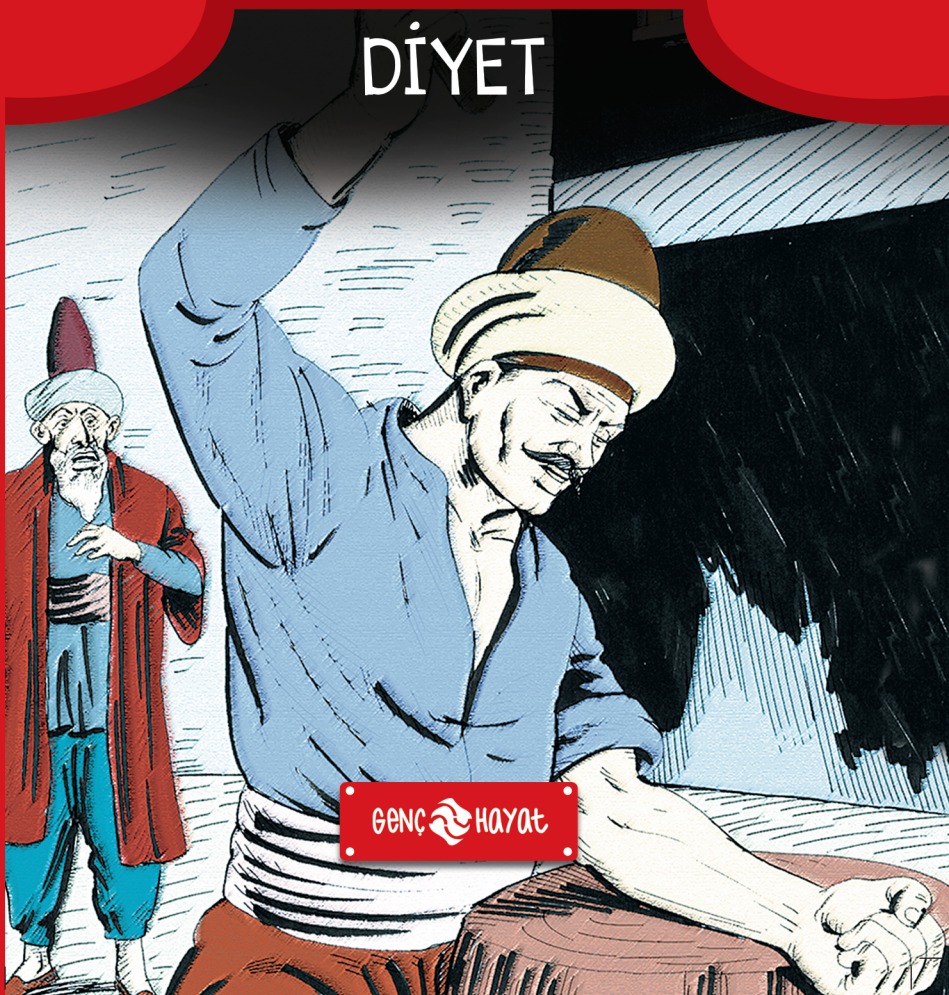
ÖMER SEYFETTİN

DİYET

Genç Hayat

ÖMER SEYFETTİN

DİYET

bir HAYAT YAYIN GRUBU markasıdır.
© 2017, Hayat Yayıncılık, İletişim, Yapım, Eğitim Hizmetleri ve Tic. Ltd. Şti.
Tüm yayın hakları Hayat Yayınları'na aittir.
Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir; izinsiz çoğaltılamaz, basılamaz.

Merhaba Genç Arkadaşımız;
Genel müdüründen yayın yönetmenine, yayın danışmanından pazarlama müdürüne, editöründen grafikerine, yazarından çizerine kadar müthiş bir ekibin bıkmadan sıkılmadan, gecesini gündüzüne katarak hazırladığı bu kitabın her sayfasında bizleri de hatırla!
Çünkü sen bizim hep aklımızdasın…

ISBN : *978-605-9562-35-5*
Sertifika No : *12451*
Genç Hayat : 128
Ömer Seyfettin Dizisi : 1
Kitabın Adı : Diyet
Yazar : Ömer Seyfettin
Çizer : M. Afşin Gürler
Yayın Danışmanı : Adem Kandemir
Editör : Kevser Türkay Kurt
Kapak / İç Tasarım : Hayat Yayınları
Baskı Yeri - Tarihi : Ankara - 2019
Baskı - Cilt : Ertem Basım
Başkent Organize Sanayi Bölgesi, 22. Cad.
No: 8 Malıköy-Temelli / ANKARA
Tel: (0312) 284 18 14
Sertifika No: 16031

Hayat Yayın Grubu

Molla Gürani Mahallesi, Oğuzhan Caddesi No: 15 Kat: 3
Fındıkzade - Fatih / İstanbul
Tel: 0212 613 11 00 Gsm: 0530 290 99 78 Faks: 0212 613 11 55
www.gnchyt.com - e-posta: editor@cilekyayinlari.com
instagram/gnchytt - **facebook**.com/gnchyt

ÖMER SEYFETTİN

DİYET

GENÇ HAYAT

Ömer SEYFETTİN

Hikâyeci (1884-1920). Gönen'de doğdu. Harbiye Mektebi'ni bitirdi (1903). Anadolu ve Rumeli'de subay olarak çalıştı (1906-1908). Sonra Selânik ordu merkezinde görev yaptı. "Hareket Ordusu" ile İstanbul'a geldi (1909). 1911'de ordudan ayrıldı ve İstanbul'a yerleşti. Balkan Savaşı çıkınca tekrar orduya alındı. Yanya kuşatmasında Yunanlılara esir düştü. On ay esâretten sonra kurtularak İstanbul'a geldi. 1974'te ikinci defa ordudan ayrıldı. Kabataş Sultanisi'nde ve İstanbul Erkek Muallim Mekteb'inde öğretmenlik yaptı. Ölümüne kadar öğretmenlik mesleğini sürdüren Ömer Seyfettin, şeker hastalığından İstanbul'da öldü.

Ara sıra şiir yazan Ömer Seyfettin, hikâyeleriyle ün kazandı. Genç Kalemler, Yeni Mecmua, Şair, Büyük Mecmua gibi dergilerde yayımladığı hikâyelerinde arı bir dile, milli uyanış, Türk toplumunun özünü oluşturan yerli ve gelenekçi unsurlar, tasvirden çok olaya ve

olayı doğuran ilkelere önem verdi. Ağır, ağdalı, Arapça ve Farsça terkiplerle yüklü katışık dile karşı "Yeni Lisan" fikrinin tarafları oldu halkın konuştuğu bir dille yazılması gerektiğini savundu, sâde bir Türkçe kullandı. Ziya Gökalp ve Ali Cânip Yöntem ile Millî Edebiyat'ın öncülüğünü yaptı.

Türk edebiyatında hikâye türünün yerleşmesini sağladı; hikâye ve romanlarda gerçekleri olduğu gibi işlemek, olayları göründüğü gibi göstermek amacını güttü. Hikâyelerde halk deyimlerine, fıkra ve masallarına geniş yer ayırdı. Hikâyelerinin konularını çocukluk ve askerî hatıralarından, halkın inançlarından, târihî olaylardan, halk törelerinden, günlük hayattan, efsânelerden, halk fıkralarından ve toplumun bozuk düzeninden seçti. Sosyal ve siyasî hayatı yansıtmaya çalıştı. Hikâyelerinden toplumun her kesiminden tipler yer aldı; marazî tiplere, süslü ve renkli tasvirlere îtibar etmedi. Genellikle târih ve toplum konularını işlediği hikâyelerinde düşünceye ağırlık verdi, kimi hikâyelerinde ise duygusallığı öne geçirdi.

İÇİNDEKİLER

Önsöz 7
Diyet 9
İlk Düşen Ak 28
Yüz Akı 42
Şefkate İmân 48
Bir Kayışın Tesiri 54
Miras 60
Muayene 74
Acıklı Bir Hikâye 77
Rüşvet 83
Bir Temiz Havlu Uğruna 87
Düşünme Zamanı 96
Teselli 115
Büyücü 129

ÖNSÖZ

Bu kitaptaki hikâyeler, tarihî olayları konu almıştır. Ömer Seyfettin'in bu hikâyeleri, "Eski Kahramanlar" genel başlığı altında yazmıştır. Hikâyeleri kaleme alırken, savaşın ülkede oluşturduğu kötümser havayı gidermeyi, halkın kahramanlık duygularını uyandırmayı, halka umut vermeyi, insanlardaki yurt sevgisini kuvvetlendirmeyi amaç edinmiştir.

DİYET

Dar kapısından başka aydınlık girecek hiçbir yeri olmayan dükkânında, tek başına, gece gündüz kıvılcımlar saçarak çalışan Koca Ali, tıpkı kafese konmuş terbiyeli bir aslanı andırıyordu. Uzun boylu, iri pençeli, kalın pazılı, geniş omuzlu bir pehlivandı. On senedir bu karanlık in içinde ham demirden dövdüğü kılıç namluları bütün Anadolu'da, bütün Rumeli'nde, serhat boylarında büyük bir ün kazanmıştı. Hatta İstanbul'da bile yeniçeriler, satın alacakları kamaların, saldırmaların, yatağanların üstünde "Amel-i Ali Usta" damgasını arıyorlardı.

O, çeliğe çifte su vermesini biliyordu. Uzun kılıçlar değil, yaptığı kısacık bıçaklar bile iki kat olur, kırılmazdı. "Çifte su vermek", sanatının, yalnız ona has bir sırrıydı. Yanına çırak almaz, kimse ile çok konuşmaz, dükkânından dışarı çıkmaz, habire uğraşırdı. Bekârdı. Hısımı, akrabası yoktu. Memleketin yabancısıydı. Kı-

lıçtan, demirden, çelikten, ateşten başka söz bilmez; pazarlığa girişmez, müşterileri ne verirse alırdı. Yalnız savaş zamanları ocağını söndürür, dükkânının kapısını kilitler, kaybolur; savaştan sonra meydana çıkardı. Şehirde ona dair birçok hikâyeler söylenirdi. Kimi "Cellat elinden kaçmış bir çelebi", kimi "Sevgilisi öldüğü için dünyayı vakitsiz terk etmiş bir garip" derdi. Siyah, şahane gözlerinin yüksek bakışından, kibar tavrından, mağrur sessizliğinden, düzgün sözlerinden onun öyle sıradan bir adam olmadığı belliydi.

Ama kimdi? Nereliydi? Nereden gelmişti? Bunları bilen yoktu. Halk kendisini seviyordu. Şehirde böyle meşhur bir ustanın bulunması herkes için ayrı bir şerefti:

"Bizim Ali…"

"Bizim koca usta..."

"Dünyada eşi yoktur…"

"Zülfikar'ın sırrı ondadır!..." derlerdi.

Koca Ali, en kalın, en katı demirleri mısır yaprağı gibi incelten, kâğıt gibi yumuşatan sanatını kimseden öğrenmemiş; kendi kendine bulmuştu. Daha on iki yaşındayken, sert bir beylerbeyi olan babasının başı vurulmuş; öksüz kalmıştı. Amcası çok zengindi. Debdebeli bir vezirdi. Onu yanına aldı. Okutmak istedi. Belki katında yetiştirecek, büyük mevkilere çıkara-

caktı. Fakat Ali'nin mizacında, başkasına minnettar kalmak ihtimali, derin bir acıya yol açıyordu.

"Ben kimseye eyvallah etmeyeceğim." dedi.

Bir gece amcasının konağından kaçtı. Serseri bir adsız gibi dağlar, tepeler, dereler aştı. İsmini bilmediği memleketler dolaştı. Sonunda Erzurum'da ihtiyar bir demircinin yanına girdi. Otuz yaşına kadar Anadolu'da uğramadığı şehir kalmadı. Kimseye boyun eğmedi. Minnettar kalmadı. Ekmeğini taştan çıkardı. Alnının teriyle kazandı. Çok çalıştı. Eşsiz işler meydana getirdi. Pek az kazanca kanaat etti. İçinde mukaddes ateşten bir ışık bulunan her mucit gibi, para için değil sanatı, sanatının zevki için çalışıyordu. Çeliğe çifte su vermek, onun aşkıydı. Gönüllü gibi savaşlara gittiği zamanlar yeniçerilerin, sipahilerin, sekbanların içinde Ali Usta işinin övgüsünü işittikçe, tadı dille anlatılmaz manevi bir zevk duyardı. Ölünceye kadar böyle hiç durmadan çalışırsa, daha birkaç bin gaziye kırılmaz kılıçlar, kalkanları parçalayan çelik yatağanlar, zırhları kesen ağır saldırmalar yapacaktı. Bunu düşündükçe gülümser, tatlı tatlı yüreği çarpar, ruhundan kopan bir hamleyle örsünün üzerinde milyonlarca kıvılcımlar tutuştururdu:

"Tak!"

"Tak tak!"

"Tak tak..."

İşte bugün de sabah namazından beri durmadan on saat uğraşmıştı. Dövdüğü eğri namluyu örsünün yanındaki su fıçısına daldırdı. Ocağının sönmeye başlayan ateşine baktı. Çekici bırakan eliyle terlerini sildi. Kapıya döndü. Karşıki mescitte hüzünlü hüzünlü akşam ezanı okunuyor; bacasının tepesindeki yuvada leylekler sonu gelmez bir tıkırtı koparıyorlardı. İkindi abdesti daha duruyordu. Yalnız ellerini yıkadı. Kuruladı. Yenlerini indirdi. Saltasını omzuna attı. Dışarıya çıktı. Kapısını iyice çekti. Kilitlemeye gerek görmezdi. Uzun meydandan mescide doğru yürüdü... Şehrin kenarındaki bu gösterişsiz mabede hep fakirler gelirdi. Minaresi sokağa bakan küçük bir pencereydi. Müezzin buradan başını çıkarır, ezanını okurdu.

Koca Ali, mescide girince her zamankinden fazla kalabalık gördü. Daima üç kandil yakılırken, bu akşam ramazan gibi bütün kandiller yanmıştı. Daha namaz safları dizilmemişti. Kapının yanına çöktü. Yanında alçak sesle konuşanların sözlerine istemeye istemeye kulak kabarttı. Konya'dan iki garip dervişin geldiğini, yatsı namazına kadar Mesnevi okuyacaklarını duydu.

Akşam namazı kılınıp bittikten sonra cemaatin bir kısmı çıktı. Koca Ali yerinden oynamadı. Zaten

biraz başı ağrıyordu. "Mesnevi dinler, açılırım!" dedi. Büyük bir huzur içinde iki dervişin ruhu ürperten nağmeleriyle kendinden geçti. Her âşık gibi onun kalbinde de sonsuz bir coşku, bir heyecan, bir galeyan yeteneği vardı. En küçük bir vesileyle coşardı. Manasını anlamadığı bu dilin uhrevi ahengi, onun sakin kanını sular altında saklı derin bir girdap gibi kaynattı. Her tarafı sebepsiz bir sarsıntı ile titriyor, sökülmez bir hıçkırık boğazına takılır gibi oluyordu.

Yatsı namazını kıldıktan sonra, mescitten çıkınca, doğru dükkânına girmedi. Yürüdü. Uykusu yoktu. Ilık, yıldızlı bir yaz gecesiydi. Samanyolu, sarı altın tozundan sonsuz bir bulut gibi göğün bir tarafından öbür tarafına uzanıyordu. Yürüdü, yürüdü. Şehirden mandıralara giden yolun geçtiği tahta köprüde durdu. Kenara dayandı. Geniş derenin dibine yansıyan yıldızlar, nurdan çakıl taşları gibi parlıyor, şırıldıyordu. Kenardaki karanlık top söğütlerde bülbüller ötüyordu. Daldı, gitti. Saatlerce kımıldamadı. Dinlediği nağmelerin, ruhunda kalan âhenklerini işitiyor; tıpkı mescitteki gibi kendinden geçiyordu. Ansızın arkasından bir ses;

"Kimdir o?" diye bağırdı.

"…"

Daldığı tatlı âlemden uyandı. Döndü. Köprünün öbür tarafında iki üç karaltı ilerliyordu. Elinde olmadan cevap verdi:

"Yabancı yok!"

"Kimsiniz?"

" Ali..."

"Hangi Ali?"

"…"

Gölgeler yaklaştılar. Bir adım kalınca onu kıyâfetinden tanıdılar:

"Koca Ali... Koca Ali, be!..."

"…"

"Sen misin Ali Usta?"

"Benim!.."

"Ne arıyorsun bu vakit buralarda?"

"Hiç…

"Nasıl hiç? Suya çekicini mi düşürdün yoksa!.."

"!.."

Bunlar şehir inzibat amirinin adamları, muhafızlardı. Kol geziyorlardı. Ne cevap vereceğini şaşırdı. Geceleri afyon yutan serseriler, saygıdeğer kimseler nazarında hırsızlardan daha korkunçtu. Kendilerinden başka dışarıda bir gezeni yakaladılar mı, dayaktan canını çıkartırlardı. Ama ona kötü davranmadılar. Muhafız başı;

"Ali Usta deli mi oldun?" dedi.

ÖMER SEYFETTİN

DİYET

"Hikâyelerini Türk toplumunun özünü oluşturan yerli ve gelenekçi unsurlarından taviz vermeden kaleme alan Ömer Seyfettin, edebiyat tarihimizin önde gelen yazarlarındandır.

Aynı zamanda kısa hikâyeciliğin de kurucusu olan yazarın ***Diyet***, ***İlk Düşen Ak***, ***Yüz Akı***, ***Şefkate Îmân***, ***Bir Kayışın Tesiri*** ve ***Miras*** gibi bilinen öykülerini ve daha fazlasını bu kitapta bulacaksınız.

Ustaca kaleme alınmış hikâyelerin satırları arasında gezinirken âdeta zamanda yolculuk yapacaksınız."

www.gnchyt.com

9 786059 562355

twitter.com/gnchyt
facebook.com/gnchyt